

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

143. An qui ante Missam, vel ante communionem confessus est, si postea recordetur alicujus peccati, teneatur illud confiteri antequam sacrificet, vel communicet? Ex p. 9. tr. 3. res. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

sententiam asserentem esse Præceptum de jure divino, confessionem ante Eucharistiam, vocat tantum communionem, & probabiliorem. Idem etiam docet Conin. in 3. p. q. 80. ar. 4. dub. 1. n. 1. 3. & dub. 2. n. 17. clare asserens, hanc opinionem esse probabilem.

2. Sed ego invenio Nugn. in 2. p. q. 80. ar. 4. disp. sic. 2. concl. 2. asserere, supradictam sententiam esse improbabilem: sic enim ait: [Secunda sententia videtur mihi etiam prorsus improbabilis. Probatur hæc conclusio: quoniam in omnibus locis citatis insinuat hoc Præceptum ita necessarium, ut in illo Ecclesia dispensare non possit. Et hæc est communis sententia inter DD. Scholasticos. Itaque necessarium dicendum est, hoc Præceptum esse divinum.] Ita Nugn. At ego libenter abstinere à censura opinionis tantorum virorum, qui merito Gigantes Theologiæ vocari possunt. Lectores judicent. Igitur sufficit mihi hic tantum diversas sententias proposuisse. Observa, aliquos docere, quod si sententia asserens, confessionem ante Eucharistiam esse de jure Ecclesiastico, esset vera, sequeretur, quod consuetudo posset tale Præceptum tollere, vel in ipso Summo Pontificem dispensare.

RESOL. CXLII.

An si quis per revelationem sciverit, se esse justificatum, teneatur adhuc ante Eucharistiam confessionem præmittere?

Idem est de eo, qui certo novisset se in ventre matris fuisse sanctificatum, quod adhuc teneatur ad Baptismum suscipiendum. Ex p. 9. tr. 3. Ref. 3.

§. 1. Ad hunc casum respondet Sapientissimus Amicus in Cur. Theol. 10. 7. disp. 26. sect. 1. n. 1. sic asserens: [Ex dictis deducitur, etiam si quis certa revelatione sciverit, se per contritionem esse à peccato justificatum, adhuc teneri ad sacramentalem confessionem præmittendam ante assumptionem Eucharistiae, ut rectè Henric. lib. 8. de Sacr. c. 4. contra Rubio. Palan. & alios. Ratio verò est: quia etiam si finis hujus Præcepti sit, ut accedens ad hoc Sacramentum sit in gratia; adhuc tamen consequuto sine Præceptum servandum est, quando potest servari, ut constat de Præcepto confitendi semel in anno, cuius finis est, ut unusquisque ponat se in gratia; cum tamen, qui certo sciverit, se esse in gratia, nullumque commisisse peccatum mortale, teneretur hoc Præceptum servare. Idem esset de eo, qui certo novisset se in ventre matris fuisse sanctificatum, adhuc teneri ad Baptismum suscipiendum. Ratio est: quia Præceptum est tantum de medio, non de fine: unde quando tale medium præceptum non est adhibendum, adhibendum est, etiam si finis, propter quem medium est præceptum, supponatur acquisitus.] Ita Amicus, & ego. Sed circa præsentem questionem vide Pericium de officio Sacer. lib. 1. c. 1. dub. 7. n. 61. & Suar. tom. 3. disp. 66. sect. 3.

RESOL. CXLIII.

An qui ante Missam, vel ante Communionem confessus est, si postea recorderetur alicujus peccati, teneatur illud confiteri, antequam sacrificet, vel communicet? Ex p. 9. tr. 3. Ref. 4.

§. 1. Posset quis dicere, & respondere distinguendo: (attendas, quæso, amice Lector.) Vel peccatum oblitum, fuit oblitum in confessione facta, in ordine ad sumendam Eucharistiam; & tunc certum est, ante illius assumptionem esse confiten-

dum: vel peccatum oblitum, fuit oblitum in confessione facta in ordine ad sumendam Eucharistiam ex præcepto Concilii Tridentini. & tunc dicendum est, tale peccatum non esse tunc confitendum, quia Præceptum Concilii fuit jam adimpletum.

2. Confirmatur: Quia, si quis adimplevit præceptum annuæ confessionis, & recordetur postea alicujus peccati; non tenetur illud confiteri, etiam si annus non sit elapsus, sed sufficit illud confiteri in confessione sequentis anni. Sic & in nostro casu, si quis recordetur peccati oblitum, non tenetur illud confiteri: quia jam satisfecit præcepto Concilii de præmittenda confessione ante Eucharistiam.

3. Nec obstat dicere, in tali casu aliquem esse sibi conscium peccati mortalis: & idcirco teneri ex verbis Concilii præmittere Confessionem. Respondeo, esse quidem conscium peccati mortalis, sed indirectè remissi in Confessione facta ad satisfaciendum præceptum Concilii de præmittenda Confessione, quod semel satisfactum, non videtur amplius obligare: nam in tali casu, quis est in gratia, & sic probavit, & adimplevit præceptum Concilii: quia Concilium requirit, ut obligatus præmittere Confessionem, sit sibi conscius peccati mortalis; talis verò non est sibi conscius illius, quia saltem indirectè obtinuit remissionem: Itaque dicendum videtur, præceptum de præmittenda Confessione à Christo datum esse propter reverentiam Sacramenti Eucharistiae, ad quod meritò nos debemus præparare, modo magis securus, quod homo videtur jam fecisse, quando in ordine ad sacram Communionem diligens fecit conscientia examinem, & confessus est omnia, quæ memoriæ occurrerunt: ergo, &c.

4. Dicere autem cum Suar. disp. 66. sect. 4. quod talis credatur indirectè absolutus ab ipso peccato, quod post occurrit, non magis eximit illum ab hoc præcepto, quam quod credatur per contritionem charitate formatam consequutus iustitiam, & peccatorum remissionem. Contra hoc tamen opponi poterit, quod non eadem videatur esse utriusque ratio: quia de contritione perfecta, ob solemnitatem illius actus, & arduitatem, minus sumus securi, quam de absolute à tali peccato: quia Sacramentum Pœnitentiæ, saltem indirectè, ad hoc sese extendit. Ergo, &c. Itaque in nostro casu pœnitens jam satisfecit præcepto præmittendi confessionem ante Communionem, eamque formaliter integram, ideoque non erit obligatus ad confitendum iterum ante Communionem. Unde hanc sententiam probabilè putat Hieronymus Garcias in Summa Theolog. mor. tr. 3. diff. 5. dub. 1. punct. 5. n. 50.

5. Nec hic deeram apponere verba Patr. Corn. in 3. p. D. Th. tr. 4. q. 8. disp. unico, dub. 3. sic asserentis: [Quæres, an hoc præceptum quamprimum confitendi obliget non solum, quando non fuit præmissa confessio, sed etiam quando qui præmissit Confessionem, oblitus fuit alicujus peccati mortalis, cuius post celebrationem recordatus est. Resp. negative. Ratio est, quia Concil. id præcipit, quando non fuit præmissa Confessio. Quæres, an iste teneatur confiteri saltem illud peccatum, antequam iterum celebret. Quidam negant: tum, quia iste reverà non habet conscientiam peccati mortalis, cum illud jam ei fuerit per absolutionem remissum, quamvis teneatur illud confiteri tempore, quo præceptum affirmativum confessionis obligat per se semel in anno: tum, quia ideo præcipitur confessio ante Commun. quando est conscientia peccati mortalis; quia probatio requisita ab Apost. non debet relinqui iudicio proprio, sed Confessoris: iste, de quo loquimur, est in gratia iudicio Confessoris: ergo non est præcepta et nova confessio. Alij verò affirmant: quia iudicant, hoc præceptum

& finem, à veris. secus. Sed lege eam à lin. 6. & in tom 4. tr. 4. Refol. 44. signanter §. Et quidem. & ibi in Refol. 45. §. ult. eandem ad medium, vers. nisi forte Eucharistia.

CONSTITUTIONES
DE SACRAM. Pœnit.
ART. 1. §. II
ART. III

Pro fundamento doct. legat. a. §. Hæc supponit. comes. a. Refol. & §. jus. anac.

hæc est. Ref. & infra. facta. in. certum. Tom. I.

Q. 3 præceptum

præceptum præmittenda confessionis, quando est conscientia peccati mortalis, ample esse accipiendum in gratiam huius sacramenti propter magnam reverentiam, quæ ei debetur, præsertim quod quodammodo gravat conscientiam peccatum illud, quandiu est obligatio illud confitendi. Mihi videtur utraque sententia probabilis, sed hanc posteriorem video amplecti à viris timorata conscientia.] Hucusque Cornejo.

6. Sed hæc omnia ejus verba fuerunt caetero iniusta, & deleta in Indice expurgatorio Hispano; quia sententiam negativam, tanquam probabilem, admittebat, quod rectè negat Pater Averfa de Sac. Euchar. q. 8. sect. 6. unde refellendus est Reginald. tom. 2. lib. 29. c. 6. q. 4. sect. 1. 105. in fine, qui etiam affirmativam sententiam, tanquam probabilem, videtur admittit. Et idè nominatim contra illum circa præsentem difficultatem, affirmativam sententiam tenet Pellizzat. in Man. Regul. tom. 1. tr. 5. c. 3. sect. 2. n. 105. & Caltr. Palaut. tom. 4. tr. 21. disp. univ. punct. 1. 2. n. 4. ubi sic ait: [Inquires, an præcepto prædicto sufficienter satisfacias, si confessionem præmiseris, tametsi non fuerit omnium peccatorum ob invincibilem ignorantiam; Casus est frequens, cum sæpè contingat, peccatorem post confessionem legitime factam recordari ante Communionem alicujus peccati non confessi, in quo casu alicui videri posset non esse obligatum illud confiteri. Quia jam illud peccatum non solum contritione, sed etiam absolutione sacramentali remissum est. Sic videtur sentire Reginaldus. Sed omninò contrarium tenendum est: quia illius peccati obliti non es probatus per confessionem; siquidem obligatus es illud confessioni subicere. Concilium autem expostulat probationem per confessionem cujuscumque peccati mortalis, cujus conscientia gravaris. Ergo illud ante Communionem confiteri debes.] Ita ille. Et Trull. de Sac. lib. 3. c. 6. dub. 4. n. 13. etiam Reginald. impugnatur. Vide Uviggers in 3. p. q. 80. art. 5. dub. 3. Suar. disp. 66. sect. 4. & Coninch de Sac. q. 80. art. 4. dub. 2. & Leand. de Sac. tom. 2. tr. 7. disp. 7. q. 21.

7. Dicendum est itaque eum, qui ante Communionem præmisit confessionem integram omnium mortalium peccatorum, quæ memoriæ occurrerunt, & postea, antequam ad Communionem accedat, recordatur alicujus peccati adhuc à se commissi, de quo non est confessus; teneri, per se loquendo, & exclusis circumstantiis, quæ excusare possunt, illud confiteri, antequam communicet; quia præceptum, de quo agimus, obligat non tantum ad confitendum ante Communionem, sed simpliciter ad confitenda omnia mortalia peccata, quorum quis sibi conscius fuerit. Nec refert, quòd tale peccatum oblitum jam sit remissum in confessione legitime facta; quia non obstat remissio, quin debeat supponi clavibus, ut satis indicat Conc. Trid. cum in cit. c. 7. ne contritum quidem & per consequens nec consequutum remissionem suorum peccatorum mortaliū, vult liberum esse à faciendâ eorum sacramentali Confessione, antequam ad sacram Communionem accedat. Adde, quòd sicut quantumcunque quis se contritum putet, atque adèd in statu gratiæ tenetur adhuc confiteri ante Communionem: ita, quamvis confessus fuerit de suis peccatis, ac proinde etiam de oblitis indirectè saltem absolutus, & justificatus; adhuc tenebitur de peccatis postea in memoriam occurrentibus confiteri, & directè absolvi, antequam communicet. Sumitur demum ex Trid. c. 7. ubi ait: *Et nullus sibi conscius peccati mortalis, scilicet non confessi absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat.* Et can. 11. ubi ait: *Illis, quos conscientia peccati mor-*

talis gravat, pariter intelligit non confessi. Non enim intelligit solum non remissum; siquidem inquit: *Quantumcunque etiam se contritus existimant.*

8. Unde ex omnibus supradictis apparet, caute legendum esse Joan. Præpos. qui in 3. p. q. 80. art. 5. dub. 3. n. 25. negativam sententiam tenuit. Unde merito contra illum invehitur Caspens. in Cur. Theol. to. 2. tr. 22. disp. 9. sect. 2. n. 25. ubi sic ait: [Hæc sententia est omninò falsa, & nullatenus admittenda; quia per edictum particulare Sanctæ Inquisitionis in nostra Hispania fuit reprobata; atque ita tenendum est, eum, qui de peccato oblito in præterita confessione recordatur in tempore, quo sine gravi nota possit de illo confiteri ante Communionem, teneri præmittere confessionem de illo peccato, licet per aliam confessionem indirectè absoluto. Et ratio hujus est: quia Præceptum præmittendi confessionem ante Communionem, non est confitendi utcunque, sed confitendi omnia peccata ante Communionem, & faciendi confessionem, non solum formaliter, sed etiam materialiter integram, nisi aliqua necessitas urgens obstat, & desit copia Confessarij. Hoc autem Præceptum non impletur, nisi illud peccatum subiciatur clavibus ante Communionem. Et hoc probat praxis, & consuetudo omnium fidelium, qui etiam post legitimam confessionem nullo modo audent accedere ad Eucharistiam, nisi prius confiteantur illa peccata, quorum de novo recordantur.] Ita Caspens contra Præpositum; qui tamen non est sibi constans, & est sibi contrarius, ut patet ubi supra, dub. 2. n. 12. & ita nostram sententiam, præter DD. citatos, mordicus tenet, & latè probat omninò videndus Franciscus Sylvius in resol. mor. tom. 2. verb. Confessio, 3.

9. Nec obstat dicere, quòd qui confessus est cum debita præparatione, & oblitus alicujus peccati mortiferi, non gravatur amplius conscientia illius peccati, cum ab illo sit absolutus, licet directè: ergo non comprehenditur verbis Concilij. Sed contra. Si idcirco conscientia peccati mortiferi illum non gravat, nec tenetur confiteri ante Communionem, eò quòd remissum sit illi hoc peccatum: ergo nunquam tenetur illud confiteri: quod sine dubio est falsum, & contra omnes DD. & totius Ecclesiæ praxim. Deinde per contritionem veram etiam remittitur peccatum, non minus quàm per illam absolutionem indirectam, imò magis directè, & propriè: ergo is, qui concepit contritionem sui peccati, idque probabiliter novit, non amplius gravatur illius conscientia, & sic poterit communicare sine confessione sacramentali, quamvis copiam Confessoris habeat; quod est contra Concilium. Dicendum ergo, illum gravari conscientia peccati mortiferi juxta Concilium, qui scit, se illud commississe, & nondum subjecisse clavibus Ecclesiæ, ut ab illo directè absolvetur. Hæc est mens Concilij, ut etiam colligitur ex cap. 7. Et ita docet Lessius in 3. part. D. Thomæ, quest. 80. art. 4. dub. 2. num. 28.

10. Notandum est, hanc sententiam docere etiam Hieronym. Garciam ubi supra, qui tamen me adducit pro sententia negativa; quasi tenerem, peccata oblita non esse ante Communionem confitenda; sed postea suo tempore. Verùm ego hanc sententiam in locò ab ipso citato non docui, ut patet legenti, sed tantum adduxi Henriq. & Reginald. quos supra satis impugnavi. Mea igitur sententia est, peccatum in confessione oblitum esse ante Communionem confitendum; nec sententiæ Henriq. & Reginald. adhæsi, nec unquam probabilem existimavi, ut non benè existimat Garcias ubi supra, in hoc refellendus, licet ipsi in bono sensu explicari possent. Unde monco, amicum Lectorem, quòd ego in meis operibus,

ribus, soleo pro curiosis diversas opiniones adduce-
res, sed non ex hac sequitur, illis omnibus me adha-
rere, sed tunc tantum me habeo ut relatorum: qui
enim adducit aliqua recitative, illa non approbat,
ex cap. Super litteras, de rescripti. cap. Litteras; de
rescripti. s. i. l. i. s. c. c. Glossa in leg. Gallus. s. Idem creden-
dum ver. Princip. ff. de liber. & posth. & ideo quan-
do de facto alicui opinioni ego adhærere volo, tunc
clare explico illam docendo, & tenendo, vel sal-
tem, tanquam probabilem, illam admitto, ut passim
ex lectura meorum Operum patet.

11. Advertant igitur Lectores, si ego tantum
opiniones refero, tunc pro illis me non adducant,
sed tantum quando opinionibus expressis verbis te-
neo, vel saltem tanquam probabiles admitto. Unde
in meis Operibus non admitto aliquorum senten-
tiam asserentiam, quod si quis referat Doctorum
sententias, videtur posteriori loco adducta adha-
rere: nam ego, referendo sententias, nulli adhæreo;
si, ut dixi illam aperte non doceam, vel tanquam,
probabilem admittam.

12. Nota etiam, Gratiam ubi supra citare contra
nostram sententiam, quam hic docuimus, aliquos
Auctores, ut Emanuëlem Sà, Henriquez, Fagun-
dez, Reginaldum, & alios; qui tamen non loquun-
tur in casu nostro: nam, licet asserant, etiam seculi
infamia, & scandalo, peccatum oblitum non esse
confitendum; hoc tamen dicunt, quia putant, quod
in illo casu talis confessio non possit fieri sine irre-
verentia Sacramenti, ut individualiter, de mente
Henriquez testatur Escobar in Theol. moral. tract. 7.
exam. 6. cap. 5. n. 62. Peritus de offic. Sacerd. lib. 1.
cap. 1. dub. 9. num. 93. & Aversa de Sacram. Euchar.
quest. 8. sect. 6. quia in tali casu videtur veluti in-
choatam fuisse actionem communicandi; sed nos
loquimur in casu, quo ante Missam, vel ante Com-
munionem quis recordetur peccati oblitum; tunc enim,
quia non adest periculum scandalum, neque irreveren-
tia erga Sacramentum, dicimus, necessarium Confes-
sionem de dicto peccato oblitum faciendam esse, nec
contrariam sententiam Joannes Praprositi prorsus
probabilem esse putamus, quicquid dixit Garcias,
alias vir doctissimus. Et hæc latius in gratiam Le-
ctorem adnotare volui, cum ista difficultas non fue-
rit ab aliis ita diligenter pertractata.

RESOL. CXLIV.

An si quis in ordine ad Communionem confessus est,
& postea recordatur de aliquo peccato inculpabili-
ter oblitum, teneatur illud confiteri antequam Sa-
cræ Synaxim sumat?

Et deducitur, an præceptum confessionis ante Com-
munionem sit Apostolicum, & de jure Ecclési-
astico, & non divino? Ex part. 1. tractat. 8. &
Misc. 8. Ref. 40.

1. **C**asus est nimis practicabilis, ideo satis no-
tandus, & negativam sententiam tenet
Patet Ferrand. de scandalo disp. 1. quest. 80. num. 2.
cum sequent. Probatur, quia præceptum de præmit-
tenda confessione omnium peccatorum mortalium,
quæ sunt in conscientia, ante communionem, tendit in
eum finem, ut homo per talem diligentiam adhibi-
tam, gratiam consequatur, ac proinde in gratia tan-
tum Sacramentum recipiat. Sed in nostro casu ille
diligentiam præceptam adhibuit, & gratiam rece-
pit, ut supponimus, facta prima confessione. Ergo
jam præcepto satisfecit.

2. Secundo probari posset à simili in illo, qui in
confessione hujus anni ex oblivione, vel ex ratio-

nabili causa omisit aliquod mortale. Hic enim ut
bene etiam docet in terminis Fagundez part. 2. lib.
1. c. 4. §. Quæritur dubium, non tenetur illud statim
confiteri, sed potest licite differre, usque ad primam
confessionem, quam faceret sive ex devotione, sive
ex obligatione sequentis anni in Quadragesima.
Quia scilicet per primam confessionem præceptum
implevit, fuit enim formaliter integra, & præceptum
Ecclesiasticum solum obligat ad faciendam confes-
sionem hujusmodi validam. Et antea Suar. tom. 4.
de pœnit. disp. 36. sect. 4. n. 6. in fine; Ubi dicit alios
Auctores simpliciter negare, ex vi hujus præcepti
esse obligationem statim confitendi talia peccata,
sed posse usque ad confessionem sequentis anni
differri. Et citat Victoriam in summ. n. 137. Navarr.
summ. cap. 2. num. 10.

3. Ex his itaque videtur sic posse à paritate con-
cludi; Si talis penitens non tenetur statim in illo
anno peccatum confiteri, quia jam per primam
confessionem implevit præceptum pro illo anno;
Ergo neque in nostro casu, quia præceptum imple-
vit de præmittenda confessione Eucharistice in or-
dine ad obtinendam gratiam, quam de facto pro-
babiliter obtinuit per confessionem priorem.

4. Deinde confirmari potest eadem probatio ex
Henriquez tom. 2. lib. 8. de Eucharistia cap. 46. n. 3.
Ubi ait, cum, qui est ad altare sumpturus Eucharis-
tiam & recordatur alicujus peccati inculpabiliter
omissi in præcedenti confessione, non teneri statim
furgere, & iterum Confessarium adire, ut peccatum
illud ommissum confiteatur, licet nullum adsit peri-
culum alicujus notæ subeunda. Rationem affert,
propter reverentiam Sacramenti; & quia jam est in
gratia ratione præcedentis confessionis formaliter.
Verba Henriquez sunt hæc: Laicus si ante linteum
Altaris adstat paratus communicare cum aliis, &
confessionem præmiserat, excusatur propter reve-
rentiam Sacramenti, ne statim redeat ad Confessa-
rium, ut directè absolvetur à peccato, cujus fue-
rit oblitus, etiam seclusa nota, & scandalo; cum
jam accedat justus, & probatus per confessionem;
expeditque communiter, ne Sacerdos ad Altare
audiat reconciliationes volentium communicare.
Pœnitens tamen novi peccati memor, antequam
ad Altare accedat, tenetur qualiter Confessario id
aperire, antequam communique. Ergo videtur asse-
rere, jam per præcedentem illam confessionem sa-
tisfactum esse præcepto in ordine ad gratiam obti-
nendam; ac proinde non amplius durare præceptum
ipsum de confessione præmittenda; alioqui si dura-
ret, non bene dixisset, eum excusari à non confes-
sione propter reverentiam Sacramenti. Huc usque
Pater Ferrantinus, qui postea ad confirmandam
suam sententiam summa diligentia asserit post mul-
tos annos invenisse Auctorem illam docentem;
nempe Petrum Cornejo Carmelitanum in 3. part.
D. Thoma.

5. Sed vir doctus hunc Doctorem inveniendos,
invenit censuram sententiæ, quam docuerat. Unde
scire debet, quod ex ordine supremi Tribunalis no-
stræ Sacræ Inquisitionis Hispaniæ, dicta opinio ma-
gistri Cornejo fuit ex ejus operibus deleta, & ex-
puncta, ut patet in Indice Expurgatorio Hispano;
& observat Caspensis in curs. Theol. tom. 2. tr. 22.
disp. 9. sect. 2. n. 25.

Unde rectè Eminentissimus Dominus meus
Cardinalis de Lugo respondet dicto Patri Ferratino,
ut ipse supra testatur, suam sententiam nullam ha-
bere probabilitatem; & ego pace viri doctissimi
idem sentio, per ea quæ contra talem sententiam
adduxi latè in part. 9. tr. 3. * ref. 4. cum pluribus Do-
ctoribus ex Societate, & stante edicto superius alla-

Supra in Ref.
56. & 57. ex
Ref. 58. §.
Hoc suppo-
sito. & cum
eodem Fa-
gundez tan-
tum hic ci-
tato, in fine
§. ult. Ref.
13. & ad-
dito Grana-
do in §. No-
randum est,
Ref. 63.

Sup. hac do-
ctrina in
Ref. 1. post
seq. & in
aliis ejus
primæ notæ

Sup. hoc in
Ref. præte-
rita §. Nec
hic, & in
alio vers.
ejus notæ

* Quæ hic
est Ref. an-
tecedens, &
in aliis ejus
primæ an-
notæ.